

**Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра економічного аналізу і фінансів

Соляник Л.Г.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ»
для бакалаврів галузі знань 07 «Управління і адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»»**

**Дніпропетровськ
НГУ
2016**

Соляник Л.Г. Робоча програма навчальної дисципліни «Економічний аналіз» для бакалаврів галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Л.Г. Соляник ; Нац. гірн. ун-т., каф. економічного аналізу і фінансів. – Д. : НГУ, 2016. – 16 с.

Розглянуто і затверджено методичною комісією за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (протокол № від 2016) за поданням кафедри економічного аналізу і фінансів (протокол № від 2016).

ЗМІСТ

Розділ	Стор.
1. Вступ	4
2. Галузь використання	5
3. Нормативні посилання	5
4. Обсяг дисципліни	5
4. Результати навчання з дисципліни «Економічний аналіз»	5
4.1. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни «Економічний аналіз»	6
4.2 Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисципліни «Економічний аналіз», сформульований у термінах результатів навчання	7
5. Форма підсумкового контролю	8
6. Тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальної діяльності	9
7. Вимоги до індивідуальних завдань	11
8. Завдання для самостійної роботи здобувача	11
9 Рекомендована тематика науково-дослідної роботи зі студентами за дисципліною «Фінансовий аналіз»	12
9. Вимоги до засобів діагностики, методи та критерії оцінювання навчальних досягнень	12
10. Вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни	12
11. Рекомендована література	12
Додаток А Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК	14
Додаток Б Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання з дисципліни «Економічний аналіз» та компетентностей	17
Додаток В Обов'язковий тезаурус	24

Вступ

Програмні результати підготовки бакалавра фінансів, банківської справи та страхування визначені в стандарті вищої освіти [3].

В освітньо-професійній програмі Державного ВНЗ «Національний гірничий університет» [1] здійснено розподіл програмних результатів навчання за видами навчальної діяльності здобувача.

Загальна характеристика процесу навчання з дисципліни «Економічний аналіз»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр фінансів, банківської справи та страхування
Опис предметної області дисципліни - економічний аналіз	<ul style="list-style-type: none">▪ Об'єкт(и) вивчення та діяльності: принципи і механізми функціонування та вдосконалення фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, використання їх виробничих і фінансових ресурсів.▪ Цілі навчання: підготовка фахівців з фінансів, банківської справи та страхування, які здатні розв'язувати складні спеціалізовані завдання і прикладні проблеми у галузі економічного аналізу діяльності суб'єктів господарювання в професійній діяльності й у процесі навчання, які характеризуються комплексністю та певною невизначеністю умов.▪ Предметом економічного аналізу є діяльність підприємств і їх підрозділів, а також інших господарських формувань, спрямована на досягнення максимальних результатів за мінімальних витрат.▪ Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на поняттях, категоріях, теоріях і концепціях економічної науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й вдосконалення фінансово-господарської діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання▪ Методи, методики та технології фінансової науки і практики.▪ Інструменти: прикладні інформаційно-аналітичні системи та програмні продукти.
Базові дисципліни	Фінанси підприємств, інвестування, економічна безпека діяльності підприємств, оцінка бізнесу та підприємства
Академічні права випускників	Фінансовий аналіз; отримання освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти - забезпечуються дисципліни освітньої програми ступеня магістра: фінансовий менеджмент, управління фінансовою санацією та банкрутством підприємств

2. Галузь використання

Робоча програма поширюється на кафедри, яким доручено викладання навчальної дисципліни наказом ректора.

Робоча програма призначена для:

- реалізації компетентнісного підходу при формуванні структури та змісту дисципліни;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- внутрішнього та зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- акредитації освітньої програми за спеціальністю.

Робоча Програма встановлює:

- форму підсумкового контролю;
- базові дисципліни та дисципліни, що забезпечуються;
- результати навчання за дисципліною та їх відповідність компетентностям;
- тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальної діяльності
- вимоги до структури і змісту курсової роботи;
- завдання для самостійної роботи здобувача;
- вимоги до засобів діагностики, методи та критерії оцінювання навчальних досягнень;
- вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни;
- основний тезаурус дисципліни.

3. Нормативні посилання

Робоча програма дисципліни « Економічний аналіз» розроблена на основі таких нормативних документів:

1. Освітня програма підготовки бакалавра за спеціальністю галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.» / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2016. – _____ с.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти (постанова КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти».

3. Стандарт вищої освіти першого рівня (бакалавр) галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – Затверджено і введено в дію наказом МОН України від № _____.

4. Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 38 с.

5. Положення про організацію освітнього процесу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою. Стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 25 с.

4. Обсяг дисципліни

Загальний обсяг – 5 кредити ЄCTS (150 академічних годин).

4 Результати навчання з дисципліни «Економічний аналіз» та їх відповідність компетентностям

4.1 Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни «Економічний аналіз» згідно з СВО першого рівня (бакалавр) галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі економічного аналізу діяльності суб'єктів господарювання в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень економічної науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none">1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.2. Здатність планувати та управляти часом.3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.6. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.7. Здатність працювати в міжнародному контексті.8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.9. Здатність бути критичним і самокритичним.10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.11. Здатність працювати як у команді, так і автономно.12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально- відповідально та громадянсько-свідомо.

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної науки, які стосуються економічного аналізу й узагальнюють засади і закономірності здійснення фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. 2. Здатність опановувати, усвідомлювати та аналізувати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку економічних і фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). 3. Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики економічного потенціалу й ефективності використання виробничих ресурсів суб'єктів господарювання 4. Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері регулювання економічної й фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання. 5. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері економічного аналізу суб'єктів господарювання 6. Здатність складати та аналізувати бухгалтерську, фінансову й статистичну звітність, інтерпретувати та використовувати економічну та пов'язану з нею інформацію. 7. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансово-господарської діяльності та діагностики економічного стану підприємств 8. Здатність формувати та реалізовувати комунікації в економічній сфері підприємства 9. Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в економічній сфері підприємства, економічного аналізу та брати відповідальність за них. 10. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері економіки і фінансів підприємств та економічного аналізу.
---	--

4.2 Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисципліни «Економічний аналіз», сформульований у термінах результатів навчання

1. Планувати та управляти часом у професійній діяльності.
2. Підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері економіки й фінансів підприємств, економічного аналізу.
3. Вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності.
4. Проводити дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання на рівні бакалавра, зокрема, здійснювати пошук, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
5. Демонструвати навички письмової та усної загальної та професійної комунікації державною та іноземними мовами.

6. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
7. Проявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.
8. Виконувати професійні функції як самостійно, так і в групі під керівництвом лідера.
9. Вміти пояснювати інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід фахівцям і нефахівцям у фінансовій області.
10. Дотримуватися професійних етичних стандартів.
11. Діяти соціально-відповідально та громадянсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поваги до різноманіття та міжкультурності.
12. Застосовувати емпатію, вербальні та невербальні інструменти у міжособистісному спілкуванні і демонстрації власних результатів
13. Вміти критично осмислювати концептуальні основи економічної теорії й фінансової науки, які стосуються фінансів підприємств, узагальнюють засади й закономірності функціонування й удосконалення фінансової діяльності підприємств та організації фінансового аналізу .
14. Показати належний рівень знань у сфері економіки і фінансів підприємств, розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічної й фінансової систем, фінансово-господарської діяльності підприємств різних галузей народного господарства, фінансової термінології.
15. Виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансово-господарської діяльності та економічного потенціалу підприємств, оцінювати їх взаємозв'язки в межах національної та світової економіки.
16. Застосовувати теоретичні знання та практичні навички для їх використання у сфері регулювання економічної й фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання.
17. Визначати функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами економічних відносин підприємств.
18. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері економічного аналізу діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання
19. Збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансово-економічні показники діяльності підприємств, обґрунтовувати фінансові й управлінські рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.
20. Обирати та застосовувати економіко-математичні та статистичні методи для економічного аналізу, прогнозування та оптимізації виробничо-господарської діяльності підприємств.
21. Демонструвати навички складання статистичної й фінансової звітності, аналізу та інтерпретації фінансової, статистичної та пов'язаної інформації.
22. Виконувати контрольні функції у сфері економіки й фінансів підприємств, економічного аналізу.
23. Формувати та реалізовувати комунікації в економічній сфері підприємств.
24. Вміти нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері організації економічного аналізу фінансово- господарської діяльності підприємств.
25. Виконувати професійні функції у сфері організації економічного аналізу господарської діяльності підприємства у міжнародному контексті.

5. Форма підсумкового контролю

Екзамен за результатами поточного контролю та виконання комплексної контрольної роботи .

6. Тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальних занять

Види, тематика навчальних занять, шифри дисциплінарних результатів навчання	Обсяг, години		
	ауд.	СРС	разом
ЛЕКЦІЇ			
Тема 1. Предмет, об'єкт, завдання та види економічного аналізу.	2	4	6
1.1 Зміст економічного аналізу, його роль, мета та завдання в умовах переходу до ринкової економіки.			
1.2. Предмет економічного аналізу та його об'єкти.			
1.2 Основні категорії економічного аналізу.			
1.3 Види економічного аналізу.			
Тема 2. Методи і методичні прийоми економічного аналізу	2	4	8
2.1 Сутність методу економічного аналізу, його методологічна основа та особливості.			
2.2. Класифікація способів економічного аналізу. Абстрактно-логічні способи аналізу.			
2.3. Математичні способи економічного аналізу.			
Тема 3. Інформаційне забезпечення економічного аналізу.	2	2	4
3.1. Характеристика, форми відображення та джерела формування інформації для економічного аналізу.			
3.2.Вимоги до організації інформаційного забезпечення економічного аналізу;			
3.3 Способи перевірки достовірності інформації, її аналітичного опрацювання;			
Тема 4. Організація і етапи економічного аналізу	2	4	6
4.1. Методичні принципи організації економічного аналізу			
4.2.Етапи аналітичної роботи та їх характеристика			
Тема 5. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг.	2	4	6
5.1 Значення, завдання та інформаційна база аналізу виробництва продукції.			
5.2. Аналіз обсягів виробництва продукції			
5.3. Аналіз асортименту і структури випуску продукції.			
5.4. Аналіз якості продукції.			
5.5.Аналіз ритмічності та комплектності виробництва.			
5.6 Аналіз організаційно – технічного рівня виробництва.			
6. Аналіз попиту, стану ринку і обсягу реалізації продукції (послуг) підприємства	2	4	6
6.1. Цілі, завдання, інформаційне забезпечення аналізу реалізації продукції.			
6.2. Методика аналізу реалізації продукції.			
6.3. Аналіз маркетингової діяльності підприємства			
Тема 7. Аналіз використання трудових ресурсів	2	2	4

Види, тематика навчальних занять, шифри дисциплінарних результатів навчання	Обсяг, години		
	ауд.	СРС	разом
7.1. Значення, завдання та джерела інформації аналізу трудових ресурсів підприємства			
7.2. Методика аналізу трудових ресурсів підприємства			
Тема 8. Аналіз довгострокових активів підприємства	2	2	4
8.1. Значення, завдання та джерела інформації аналізу основних фондів підприємства.			
8.2. Методика аналізу основних фондів підприємства			
Тема 9. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання.	2	4	6
9.1. Значення, завдання та джерела інформації аналізу матеріальних ресурсів			
9.2. Методика аналізу матеріальних ресурсів			
Тема 10. Аналіз витрат на виробництво, собівартості реалізації продукції	2	6	6
10.1. Значення, завдання та джерела інформації собівартості продукції.			
10.2. Показники і види собівартості продукції.			
10.3. Методика аналізу витрат на виробництво та собівартості продукції.			
Тема 11. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.	2	2	4
11.1. Значення, завдання і джерела інформації			
11.2. Методика аналізу при підприємства			
Тема 12. Аналіз фінансового стану підприємств			
12.1. Поняття і завдання фінансового аналізу	2	2	4
12.2. Методика аналізу фінансових результатів діяльності підприємства			
12.3. Аналіз показників рентабельності			
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ			
Методи і методичні прийоми економічного аналізу	2	6	8
Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг.	4	6	10
Аналіз попиту, стану ринку і обсягу реалізації продукції (послуг) підприємства.	4	6	10
Аналіз використання трудових ресурсів	2	6	8
Аналіз довгострокових активів підприємства	2		
Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання.	2	6	8
Аналіз витрат на виробництво, собівартості реалізації продукції	4	6	10
Аналіз прибутку і рентабельності	2	8	10
Аналіз фінансового стану підприємства	2	2	
РАЗОМ	48	94	142
Лекції	24	40	64
Практичні заняття	24	46	70
Контрольні заходи	8	8	16

7. Вимоги до індивідуальних завдань

10.1. Індивідуальне розрахункове завдання «Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства»

Мета виконання завдання:

1) узагальнення компетентностей, набутих за час навчання, шляхом комплексного виконання конкретного фахового завдання.

2) розвиток здатності до застосування знань, засвоєних при вивченні дисципліни «Економічний аналіз», для розробки конкретних проектних рішень щодо вдосконалення фінансово-господарської діяльності та підвищення ефективності використання виробничих ресурсів, зростання прибутку та покращення фінансового стану підприємства;

3) набуття навичок виконання аналітичних розрахунків показників економічного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства.

3 огляду на визначенні в завданні виробничі умови в належить здійснити такі операції:

1) зібрати необхідну економічну інформацію для проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства;

2) здійснити комплексний економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства, для чого:

- ♦ виконати розрахунки аналізу фінансово-економічних показників діяльності підприємства із застосуванням сучасних економіко-математичних та статистичних методів, чинних методичних рекомендацій;

- ♦ оцінити зміну фінансово-економічних показників діяльності підприємства в динаміці (не менше 3 звітних періодів);

- ♦ зробити висновки за розрахунками;

- ♦ обґрунтовувати управлінські й фінансові рішення щодо підвищення ефективності використання виробничих ресурсів, зростання прибутку та покращення фінансового стану підприємства на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Окрім виконання перелічених робіт, студент без використання джерел інформації має продемонструвати компетентність в таких питаннях:

- ♦ складання статистичної й фінансової звітності, аналіз та інтерпретація економічної та пов'язаної інформації;

- ♦ застосування сучасного інформаційного та програмного забезпечення, володіння інформаційними технологіями у сфері економічного аналізу;

- ♦ аналіз та оцінювання ключових параметрів фінансово-господарської діяльності підприємств в межах національної і світової економіки;

- ♦ аналіз та інтерпретація аналітичних залежностей, що характеризують взаємозв'язок показників фінансово-господарської діяльності підприємства, використання яких дозволить оптимізувати організаційно-технічні й фінансові процеси та забезпечити досягнення цільових параметрів його діяльності на внутрішньому й міжнародному ринках.

8. Завдання для самостійної роботи здобувача

Основні завдання для самостійної роботи:

1) попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою);

2) підготовка до поточного контролю - розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою;

3) виконання індивідуального розрахункового завдання;

4) підготовка до захисту індивідуального завдання;

5) підготовка до підсумкового контролю.

9. Рекомендована тематика науково-дослідної роботи зі студентами за дисципліною «Економічний аналіз»

1. Етапи еволюції теорії та практики економічного аналізу.
2. Проблеми і перспективи розвитку економічного аналізу.
3. Використання системного підходу для удосконалення методики
4. аналізу господарської діяльності.
5. Вдосконалення методик застосування методів детермінованого аналізу для обґрунтування потенційних можливостей розвитку підприємства.
6. Аналіз тенденцій розвитку національної економіки в умовах глобалізації.
7. Глобальні детермінанти економічного розвитку України.

10. Вимоги до засобів діагностики, критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень

Інформаційною базою для формування засобів діагностики (тестів відкритого чи закритого типу) є система компетентностей, що передбачена даною програмою.

Вимоги до засобів діагностики, критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень з дисципліни «Економічний аналіз» формуються згідно з Положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет», Положенням про організацію освітнього процесу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою. Стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет»

11. Вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, має бути розташований на сайті кафедри економічного аналізу і фінансів та повинен містити [2]:

- 1) робочу програму дисципліни;
- 2) навчальний контент (інформаційне забезпечення лекцій);
- 3) методичне забезпечення практичних занять;
4. матеріали методичного забезпечення самостійної роботи студента щодо:
 - 4.1. попереднього опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою);
 - 4.2) розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою
 - 4.3) виконання індивідуального розрахункового завдання;
 - 4.4) підготовки до захисту індивідуального розрахункового завдання;
 - 4.5) підготовки до підсумкового контролю;
- 5) завдання для поточного та підсумкового контролю рівня сформованості дисциплінарних компетентностей;
- 6) завдання для комплексної контрольної роботи;
- 7) завдання для післяатестаційного моніторингу рівня сформованості дисциплінарних компетентностей.

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Економічний аналіз: Навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — К.: КНЕУ, 2001. — 540 с.

2. Соляник Л.Г. Економічний аналіз: Навч. посібник. /Л.Г. Соляник; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2007. – 199 с.

4. Соляник Л.Г.: Економічний аналіз. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання за освітньо-професійною

програмою підготовки бакалаврів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» за всіма напрямками підготовки / Л.Г. Соляник; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2013. – 32 с.

5. Соляник Л.Г.: Економічний аналіз. Методичні рекомендації до практичних занять студентів відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» / Л.Г. Соляник; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2013. – 57 с.

6. Соляник Л.Г.: Економічний аналіз. Вихідні дані і методичні рекомендації з виконання індивідуальних розрахункових завдання для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» за всіма напрямками підготовки/ Л.Г. Соляник; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2013. – 25 с.

12.2 Нормативно-правові акти

1. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ Міністерства фінансів України, ФДМУ від 26.01.2001р. №49/121.

2. Про затвердження методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки: Наказ Міністерства фінансів України від 14.02.2006 р. №170.

12.3. Допоміжна

1. Теорія економічного аналізу; Навчальний посібник / Т.М. Чебан, Т.А. Каяїнська, І.О. Дмитрієнко: За ред. проф. В.Є. Трута. — Київ: Центр навчальної літератури, 2003. — 214 с.

Додаток А

Таблиця А1

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	+			
Здатність планувати та управляти		+		+
Здатність вчитися і оволодівати				+
Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу		+		
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+		
Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.			+	
Здатність працювати в міжнародному контексті.			+	
Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.		+		
Здатність бути критичним і самокритичним.		+		
Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій		+		
Здатність працювати як у команді, так і автономно.			+	
Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).			+	
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та громадянсько-свідомо.				+

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

<p>Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ фінансової науки, які стосуються фінансового аналізу й узагальнюють засади і закономірності здійснення фінансової діяльності суб'єктів господарювання й узагальнюють засади і закономірності здійснення фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання.</p>	+	+		
<p>Здатність опанувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання.).</p>	+			
<p>Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики фінансового стану підприємств різних галузей і форм господарювання.</p>		+		
<p>Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері регулювання фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання.</p>		+		
<p>Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері фінансів та економічного аналізу</p>			+	

Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері економічного аналізу діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання.		+		
Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансової діяльності та організації економічного аналізу на підприємстві		+		
Здатність формувати та реалізовувати комунікації в сфері фінансів підприємств			+	
Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів підприємств, економічного аналізу та брати відповідальність за них.				+
Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів підприємств та економічного аналізу.				+

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання з дисципліни «Економічний аналіз» та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності																							
		Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Планувати та управляти часом у професійній діяльності.	+		+																						
Підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів підприємств та економічного аналізу	+			+																					+
Проводити дослідження фінансово-госпо діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання на рівні бакалавра, зокрема, здійснювати пошук, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.	+					+																			
Демонструвати навички письмової та усної загальної та професійної комунікації державною та іноземними мовами.	+						+																		

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності																					
		Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9
вербальні та невербальні інструменти у міжособистісному спілкуванні і демонстрації власних результатів.																							
Вміти критично осмислювати концептуальні основи економічної теорії й фінансової науки, які стосуються економічного аналізу, узагальнюють засади й закономірності функціонування суб'єктів господарювання	+																						
Показати належний рівень знань у сфері фінансів підприємств і фінансового аналізу, розуміння принципів проведення економічного аналізу, особливостей функціонування фінансової системи та фінансово-господарської діяльності підприємств, економічної термінології.	+																						

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності																					
		Загальні компетентності												Спеціальні (фахові) компетентності									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Виявляти, аналізувати та оцінювати ключові характеристики фінансово-господарської діяльності підприємств в межах національної і світової економіки	+	+																+					
Застосовувати теоретичні знання та практичні навички для їх використання у сфері регулювання економічної діяльності суб'єктів господарювання та організації економічного аналізу	+																	+					
Визначати функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами господарської діяльності підприємств	+																	+					
Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері економічного аналізу діяльності підприємств	+																		+				

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності																						
		Загальні компетентності											Спеціальні (фахові) компетентності											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати показники аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств: аналізу виробництва продукції, попиту, стану ринку і обсягу реалізації продукції (послуг) підприємства; використання трудових ресурсів; використання довгострокових активів підприємства; матеріальних ресурсів та ефективності їх використання; витрат на виробництво, собівартості реалізації продукції; фінансових результатів та фінансового стану підприємств. Обґрунтовувати управлінські й фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.	+	+														+		+						

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності																																																				
		Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності																																							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10																														
Обирати та застосовувати економіко-математичні та статистичні методи для економічного аналізу, прогнозування та оптимізації фінансово-господарської діяльності підприємств.	+																	+																																				
Демонструвати навички складання статистичної, фінансової звітності, аналізу та інтерпретації економічної та пов'язаної інформації.	+																																										+											
Виконувати контрольні функції у сфері фінансів підприємств та економічного аналізу.	+																																														+							
Формувати та реалізовувати комунікації в сфері економічної діяльності підприємств	+																																																	+				

Вміти нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері економічної й фінансової діяльності підприємств та організації економічного аналізу.	+																						+	
Виконувати професійні функції у сфері організації фінансів підприємств та економічного аналізу у міжнародному контексті	+						+																	

Додаток В

Обов'язковий тезаурус

Активи – ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

Амортизація – систематичний розподіл вартості, що амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації). *Аналіз* (від грецького слова «*analysis*» — «розділяю», «розчленовую») є розчленовуванням явища або предмета на складові частини (елементи) для їхнього вивчення.

Аналіз SWOT — дозволяє інтегрувати оцінку внутрішньо організаційного потенціалу і виявити фактори зовнішнього середовища.

Асортимент — перелік видів продукції, які виробляються, із зазначенням обсягів випуску.

Бізнес-процес — сукупність бізнес-операцій, певна кількість внутрішніх видів діяльності, що починаються з одного або більше входів і закінчуються створенням продукції, необхідної клієнту (клієнт — не обов'язково зовнішній відносно підприємства споживач, це може бути підрозділ організації або конкретний працівник).

Валовий прибуток (збиток) — різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

Векселі видані — сума заборгованості, на яку підприємство видало векселі на забезпечення поставок (робіт, послуг) постачальників, підрядчиків та інших кредиторів;

Векселі одержані — заборгованість покупців, замовників та інших дебіторів за відвантаженою продукцією (товари), інші активи, виконані роботи та надані послуги, яка забезпечена векселями.

Виробничі запаси — вартість запасів, малоцінних та швидкозношуваних предметів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для споживання в ході нормального операційного циклу.

Власний капітал — частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Власні оборотні кошти (власний оборотний капітал, робочий капітал, функціонуючий капітал) — це сума власного капіталу, вкладена в оборотні активи. Розраховується двома способами: 1) різниця суми власного капіталу, довгострокових зобов'язань і необоротних активів; 2) різниця оборотних активів і поточних зобов'язань.

Внутрішня норма рентабельності (IRR) (internal rate of return) — норма дисконту, при якій дисконтована вартість надходження чистого грошового потоку дорівнює дисконтованій вартості інвестицій.

Внутрішньогосподарський аналіз — вивчає діяльність тільки досліджуваного підприємства і його структурних підрозділів.

Галузевий аналіз — методика якого враховує специфіку окремих галузей економіки (промисловості, сільського господарства, будівництва, транспорту, торгівлі тощо).

Готова продукція — запаси виробів на складі, обробка яких закінчена та які пройшли випробування, приймання, укомплектовані згідно з умовами договорів із

замовниками і відповідають технічним умовам і стандартам. Продукція, яка не відповідає наведеним вимогам (крім браку), та роботи, які не прийняті замовником, показуються у складі незавершеного виробництва.

Грошові кошти та їх еквіваленти — кошти в касі, на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути використані для поточних операцій, а також еквіваленти грошових коштів.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги — заборгованість покупців або замовників за надані їм продукцію, товари, роботи або послуги (крім заборгованості, яка забезпечена векселем).

Детермінований аналіз — вивчення прямих зв'язків, коли зв'язок між результативним і факторними показниками функціональний.

Діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства — виявлення патологічних змін в досліджуваній системі і встановлення діагнозу.

Діалектичний метод — дослідження всіх явищ в їх взаємозв'язку та русі, зміні та розвитку, при цьому розвиток розуміють як боротьбу протилежностей на засаді об'єктивних законів реальної дійсності.

Довгострокові зобов'язання — всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями.

Довгострокові кредити банків — сума заборгованості підприємства банкам за отриманими від них позиками, яка не є поточним зобов'язанням.

Додатковий вкладений капітал — сума, на яку вартість реалізації випущених акцій акціонерними товариствами перевищує їхню номінальну вартість. Інші підприємства відображають у цій статті суму капіталу, який вкладено засновниками понад статутного капіталу.

Доходний підхід заснований на очікуваннях власника щодо майбутніх вигод від володіння бізнесом.

Економічна інформація: 1) відомості, дані, значення економічних показників, що є об'єктом зберігання, обробки, передачі і використання в процесі аналізу та вироблення економічних рішень в управлінні; 2) один з видів ресурсів, що використовується в економічних процесах, отримання якого вимагає витрат часу й інших видів ресурсів, у зв'язку з чим ці витрати варто включати у витрати виробництва.

Ефективність інвестування визначається тим, наскільки швидко вкладені кошти обертаються в процесі діяльності підприємства.

Збалансованість методів — на різних етапах узагальнення визначаються взаємозалежні методи.

Змінні загальновиробничі витрати — витрати на обслуговування й управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди. Зобов'язання можуть носити довго- і короткостроковий характер.

Інвестиції являють собою вкладення капіталу з метою подальшого його збільшення, тобто інвестиції можуть розглядатися як рушійна сила самозростання вартості капіталу суб'єкта господарювання і, відповідно, подальшого економічного зростання в масштабі держави.

Інвестиційна діяльність — придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Індекс доходності являє собою співвідношення між NPV і сумою інвестиційних витрат.

Інформація (лат.) — «пояснення», «викладення», «повідомлення».

Інший додатковий капітал — сума дооцінки необоротних активів, вартість необоротних активів, безкоштовно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб, та інші види додаткового капіталу.

Капітал — це кошти, якими володіє підприємство для здійснення своєї діяльності з метою одержання прибутку.

Категорії економічного аналізу — це загальні, ключові поняття даної науки: фактори, резерви, модель, результативний показник, відсоток, дисконт, фінансовий результат, капітал, зобов'язання, активи, грошовий потік, леверидж тощо.

Короткострокові кредити банків — сума поточних зобов'язань підприємства перед банками за отримані від них позики.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги — сума заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги (крім заборгованості, забезпеченої вексями).

Майно — це активи, об'єктами яких вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Майно може розглядатися як поняття, що має матеріальний субстрат, тобто бути фактично тотожним поняттю «речі», але може і не мати такого субстрату (майнові права та обов'язки), тобто відносини, що мають матеріальний зміст.

Маржинальний прибуток — це показник, який характеризує частину виручки, що спрямовується на заміщення умовно постійних витрат і формування валового прибутку:

Матеріаловіддача (Мв) — відношення обсягу випущеної продукції до загальної суми матеріальних витрат.

Матеріалоємність (Ме) — відношення загальної суми матеріальних витрат до обсягу випущеної продукції.

Матеріально-речовинні елементи — земельні ділянки, будинки, споруди, машини, обладнання, сировина, напівфабрикати, готові вироби, грошові кошти.

Матрична модель — це прямокутна таблиця, елементи (клітинки) якої відображають взаємозв'язок об'єктів.

Метод аналізу господарської діяльності — науково обґрунтована система теоретико-пізнавальних категорій, принципів, способів та спеціальних прийомів дослідження, що дають змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення і базуються на діалектичному методі пізнання.

Метод порівняння. Застосовується для підрахунку величини резервів інтенсивного характеру, коли втрати ресурсів або можлива їх економія визначається в порівнянні з плановими нормами, або з мінімальними витратами на одиницю продукції.

Метод прямого рахунку. Застосовується для підрахунку резервів екстенсивного характеру, коли відома величина додаткового залучення або величина безумовних втрат ресурсів.

Методи детермінованого факторного аналізу: ланцюгової підстановки, абсолютних різниць, інтегральний метод.

Методи розширення або подовження факторної моделі — розкладання початкових показників у факторну систему з різним ступенем деталізації, що задає межі виявлення і оцінки внутрішньогосподарських резервів.

Методи узагальнення результатів аналізу господарської діяльності підприємства — це методи реалізації об'єктивних законів, властивих даному процесу (законів мислення, економічних законів в економічній сфері, законів, що визначають взаємозв'язки засобів праці й організації діяльності ОПР з людьми як елементами цієї організації з урахуванням соціально-психологічних відносин, і т.д.).

Методика аналізу господарської діяльності — сукупність правил, прийомів і способів для доцільного виконання аналітичної економічної роботи.

Модель методики оцінки інвестиційної привабливості — дозволяє виділити основні інформаційні, технологічні, організаційні зв'язки, розробити варіанти оптимального напрямку аналізу й експертної оцінки.

Наступний (ретроспективний) економічний аналіз — проводиться після здійснення господарських операцій. Він використовується для моніторингу реалізації економічної стратегії підприємства, виконання плану, виявлення невикористаних резервів, об'єктивної оцінки результатів діяльності підприємств.

Незавершене виробництво — витрати на незавершене виробництво незавершені роботи (послуги), а також вартість напівфабрикатів власного виробництва і валова заборгованість замовників за будівельними контрактами.

Нерозподілений прибуток — прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати в бюджет податку на прибуток.

Номенклатура випуску характеризує тільки кількість, різноманітність продукції, що виробляється на підприємстві.

Об'єкт аналізу — основна (звичайна) діяльність підприємства та її економічні результати.

Оборотні активи — грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Оборотність коштів — тривалість проходження ними окремих стадій операційного циклу.

Операційна діяльність — основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Операційний цикл — проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів (еквівалентів грошових коштів) від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг.

Оптимізація — процес надання будь-чому найвигідніших характеристик, співвідношень; знаходження найкращого варіанта.

Основна діяльність — операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

Оформлення результатів аналізу господарської діяльності здійснюється за допомогою двох форм: описової і безтекстової.

Переоцінена вартість активів — вартість, за якою активи відображаються в передавальному балансі підприємства, складеному на дату оцінки, у тому числі активи, що підлягали переоцінці на засадах незалежної оцінки.

Підсумковий (заключний) аналіз — проводиться за звітний період часу (місяць, квартал, рік).

Попередній аналіз господарської діяльності — проводиться до здійснення господарських операцій. Він необхідний для обґрунтування управлінських рішень і планових завдань, а також для розробки економічної стратегії підприємства.

Порівняльний (ринковий) підхід заснований на тому, що аналогічні підприємства повинні продаватися за подібними цінами.

Порівняльний аналітичний баланс дозволяє звести до купи і класифікувати розрахунки, які проводить аналітик при ознайомленні з балансом.

Постійні загальновиробничі витрати — витрати на обслуговування й управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності.

Потенціал — можливості, наявні сили, запасу, засобу, що можуть бути використані. Синонімом терміну «потенціал» є поняття «резерв».

Поточні зобов'язання — зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Поточні фінансові інвестиції — фінансові інвестиції на строк, що не перевищує один рік, які можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент (крім інвестицій, які є еквівалентами грошових коштів).

Початкова вартість майна — вартість, з якої розпочинається продаж майна встановленими законодавством способами, що передбачають конкуренцію покупців.

Предмет аналізу господарської діяльності — причинно-наслідкові зв'язки економічних процесів діяльності підприємств.

Предмет прогнозування — це дослідження перспектив розвитку явищ.

Прибуток — це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.

Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування — алгебраїчна сума прибутку (збитку) від основної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків).

Прибуток (збиток) від операційної діяльності — алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

Прибуток від звичайної діяльності визначається як різниця між прибутком від звичайної діяльності до оподаткування та сумою податків з прибутку. Збиток від звичайної діяльності дорівнює збитку від звичайної діяльності до оподаткування та сумі податків на прибуток.

Прийняття рішення — це процес, який починається з констатації виникнення проблемної ситуації та завершується вибором рішення, тобто вибором дії, яка спрямована на усунення проблемної ситуації.

Прогноз — оцінка майбутньої діяльності.

Прогнозування — це вид передбачення, оскільки його суб'єкти отримують інформацію про майбутнє.

Резерв: 1) запаси ресурсів, що необхідні для безперебійної роботи підприємства; 2) можливості підвищення ефективності господарської діяльності.

Резервний капітал — сума резервів, створених, відповідно до чинного законодавства або установчих документів, за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства.

Рейтинг (оцінка, віднесення до класу, розряду, категорії) — це оцінка позиції аналізованого об'єкта за шкалою показників.

Рентабельність реалізованої продукції — відношення валового прибутку (або чистого прибутку) до виручки від реалізації продукції.

Рентабельність: 1) показник економічної ефективності виробництва на підприємствах у різних галузях національної економіки;

2) рівень прибутковості, що вимірюється у коефіцієнтах або відсотках.

Ресурсовіддача показує обсяг виручки від реалізації продукції (робіт, послуг), що припадає на одну грошову одиницю коштів, вкладених у діяльність підприємства.

Ринкова вартість — вартість, за яку можливе відчуження об'єкта оцінки на ринку подібного майна на дату оцінки за угодою, укладеною між покупцем та продавцем, після проведення відповідного маркетингу за умови, що кожна зі сторін діяла зі знанням справи, розсудливо і без примусу.

Ритмічність виробництва — це чітка, стійка і збалансована діяльність підприємства, яка дає змогу рівномірно випускати продукцію і виконувати свої зобов'язання перед споживачами.

Рівномірність виробництва — характеризує рівень організації господарської діяльності, ефективність використання обладнання, сировини і робочої сили.

Системний підхід — один зі спеціальних способів наукового дослідження, за яким досліджуваний об'єкт розчленовують на елементи, що їх розглядають в єдності, тобто як систему.

Собівартість товару — це витрати підприємства на виробництво товару.

Статутний капітал — зафіксована в установчих документах загальна вартість активів, які є внеском власників (учасників) до капіталу підприємства. Підприємства, для яких не передбачена фіксована сума статутного капіталу, відображають у цій статті суму фактичного внеску власників до статутного капіталу підприємства.

Стохастичний аналіз вивчення непрямих зв'язків між результативним і факторними показниками

Строк окупності інвестицій — період часу, необхідний для повернення вкладених коштів (без дисконтування), іншими словами, це період часу, за який доходи покривають витрати на реалізацію інвестиційних проектів.

Структура виробництва — це співвідношення окремих виробів у загальному обсязі виробництва, вираженому найчастіше у відсотках.

Товари — вартість товарів без суми торгових націнок, які придбані підприємствами для наступного продажу.

Точка беззбитковості — обсяг реалізації продукції, за якого прибуток підприємства дорівнює нулю, тобто виручка від реалізації продукції відповідає валовим витратам на її виробництво та реалізацію.

Трудові ресурси підприємства — відповідна чисельність працівників, яким притаманна сукупність фізичних та духовних властивостей, що дозволяє їм працювати та задовольняти потреби підприємства у робочій силі.

Умовно змінні витрати — абсолютна величина яких зростає зі збільшенням обсягу випуску продукції і зменшується з його зниженням.

Умовно постійні витрати — це витрати, абсолютна величина яких зі збільшенням (зменшенням) випуску продукції істотно не змінюється.

Фактор (лат. factor — продукуючий) у процесі аналізу господарської діяльності визначається як рушійна сила, причина будь-якого процесу, явища, істотні обставини у їх визначенні.

Факторний аналіз — один із видів комплексного аналізу основної діяльності, пов'язаний з пошуком і класифікацією факторів, що впливають на економічні явища і процеси, з виявленням причинно-наслідкових зв'язків, що впливають на зміну конкретних показників основної діяльності.

Фінансова діяльність — діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства.

Фінансова стійкість підприємства — одна з найважливіших характеристик його фінансового стану, що визначає стабільність діяльності підприємства у довгостроковій перспективі.

Фінансові інвестиції — активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора.

Фондовіддача (Фв) — показує, яка сума виконаного обсягу робіт приходить на 1 грн. вартості основних виробничих засобів.

Фондоозброєність (Фоз) — це додатковий коефіцієнт, що показує середньорічну вартість основних засобів, які приходяться на 1 одного працюючого.

Фондорентабельність (Фр) — коефіцієнт, який показує частку прибутку, отриманого підприємством на одну гривню вкладених основних засобів.

Чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від звичайної діяльності та надзвичайного прибутку, надзвичайного збитку та податків з надзвичайного прибутку.

Якість інформації — сукупність властивостей, які обумовлюють можливість її використання для задоволення певних потреб.

Якість продукції — це сукупність властивостей продукції задовольняти певні потреби відповідно з її призначенням

Навчальне видання

Соляник Людмила Григорівна

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економічний аналіз»
для бакалаврів галузі знань 07 «Управління і адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Видано
у Державному вищому навчальному закладі
«Національний гірничий університет».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 49005, м. Дніпро, просп. Д, Яворницького, 19. від

Оприлюднено
на сайті Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий
університет» за адресою
http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_centra/skladovi-normativnoi-bazi-v-sferi-osviti-ngu/index.php